

Europos agentūrų finansų valdymas ir kontrolė

2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos agentūrų finansų valdymo ir kontrolės (2008/2207(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2008 m. spalio 15 d. Komisijos ataskaitą Europos Parlamentui dėl tolesnių priemonių, susijusių su 2006 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimo sprendimais, (COM(2008)0629) ir į susijusį Komisijos tarnybų darbo dokumentą (SEC(2008)2579),
 - atsižvelgdamas į 2008 m. kovo 11 d. Komisijos komunikatą „Europos agentūros. Tolesnės veiklos kryptys“ (COM(2008)0135),
 - atsižvelgdamas į savo 2008 m. spalio 21 d. rezoliuciją dėl reguliavimo agentūrų institucinių aspektų būsimu nustatymo strategijos¹,
 - atsižvelgdamas į Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento²,
 - atsižvelgdamas į 2002 m. lapkričio 19 d. Komisijos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2343/2002 dėl finansinio pagrindų reglamento, skirto įstaigoms, minėtoms Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento 185 straipsnyje³, ypač į jo 96 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 5/2008 „Europos Sąjungos agentūros: siekiant rezultatų“,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 71 straipsnį ir į jų V priedą,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 45 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą ir Biudžeto komiteto nuomonę (A6-0148/2009),
- A. kadangi šioje rezoliucijoje pateikiamos kiekvienai Reglamento Nr. 1605/2002 (EB, Euratomas) 185 straipsnyje nurodytai institucijai skirtos horizontalios pastabos, kurios pagal Reglamento Nr. 2343/2002 (EB, Euratomas) 96 straipsnį ir pagal Parlamento darbo tvarkos taisyklių V priedo 3 straipsnį susijusios su biudžeto įvykdymo patvirtinimo sprendimu,
- B. kadangi priėmus minėtąjį Komisijos komunikatą Parlamentas, Taryba ir Komisija iš naujo pradėjo bendros agentūrų sistemos apibrėžties ir tarpinstitucinės darbo grupės sukūrimo projektą,

¹ Priimti tekstai, P6_TA(2008)0495.

² OL L 248, 2002 9 16, p. 1.

³ OL L 357, 2002 12 31, p. 72.

Ivadas

1. pažymi, kad 2007 m. Europos Audito Rūmai atliko 23 decentralizuotų agentūrų, 3 vykdomųjų agentūrų ir Euratomo tiekimo agentūros, įsteigtos pagal Euratomo sutartį, auditą; pažymi, kad 2007 m. iš Bendrijos biudžeto decentralizuotoms agentūroms skirtos subsidijos sudarė 452 000 000 EUR; pabrėžia, kad daugiau nei 1 000 000 000 EUR skirta agentūrų biudžetams iš kitų pajamų, pavyzdžiui, iš nuosavų rinkliavų pajamų, iš ELPA šalių ir specialių Bendrijos programų įnašų;
2. atkreipia dėmesį į tai, kad per pastaruosius kelerius metus agentūrų, kurioms taikoma biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūra, gerokai padaugėjo: 2000 m. jų buvo aštuonios, o 2007 m. – 21 decentralizuota ir 3 vykdomosios agentūros, neskaitant trijų agentūrų, kurių auditą atlieka Europos Audito Rūmai ir kurių biudžeto įvykdymo Parlamentas netvirtina;
3. nurodo, kad biudžeto valdymo agentūra decentralizuotų agentūrų etatų plane šioms agentūroms patvirtino 3 487,5 etato; pažymi, kad, remiantis Europos Audito Rūmų pateiktais dokumentais, 2 823 etatai buvo užimti, ir dar 961,5 etato užėmė sutartiniai darbuotojai ir nacionaliniai ekspertai;
4. pritaria minėtajai Komisijos ataskaitai dėl tolesnių priemonių, susijusių su 2006 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimo sprendimais;
5. dar kartą pažymi, kad Bendrijos teisėje nepateikiama teisinės agentūros apibrėžties ir pritaria agentūrų, kaip Bendrijų įsteigtų organų, turinčių teisinį subjektiškumą¹, apibrėžčiai; primena šią apibrėžtį atitinkančias trijų kategorijų agentūras: tai decentralizuotos ir vykdomosios agentūros bei kiti organai;
6. atsižvelgdamas į tai, pakartoja, kad terminas „decentralizuotos agentūros“ yra bendras terminas tradicinėms agentūroms pavadinti; mano, kad terminas „reguliavimo agentūra“, kuris vis plačiau vartojamas kaip bendras terminas, klaidina, kadangi ne visos decentralizuotos agentūros atlieka reguliuojamąją funkciją;
7. primena, kad Europos teisės aktų leidėjas steigia decentralizuotas agentūras dėl įvairių priežasčių, pvz., kad būtų galima teikti tam tikras paslaugas, naudotis specialistų žiniomis, atlikti reguliuojamąsias ir stebėsenos užduotis;
8. mano, kad pagrindinės Biudžeto komiteto pareigos – sudaryti decentralizuotų organų biudžetą ir vertinti, kaip įvykdytas atitinkamos įstaigos biudžetas;
9. siekdamas skaidrumo, ragina Europos Audito Rūmus kitoje metinėje ataskaitoje atsižvelgti į trijų rūšių agentūras;
10. pažymi, kad, palyginti su 2006 finansiniais metais, Europos Audito Rūmai pastebėjo finansinės drausmės pagerėjimą, tačiau kai kuriose agentūrose vis tiek likę trūkumų įdarbinimo ir viešųjų pirkimų srityje, o šiuos trūkumus privalo panaikinti leidimą suteikiantys pareigūnai;

¹ Žr. argumentus, pateikiamus 2006 m. gruodžio mėn. Europos Parlamento paramos biudžeto klausimais skyriaus atliktame tyrime, susijusiame su agentūrų biudžeto įvykdymo patvirtinimu.

11. apgailestauja, kad daugelyje agentūrų Europos Audito Rūmai ir vėl rado rimtų problemų įgyvendinant viešųjų pirkimų taisykles ir pareigūnų tarnybos nuostatus; nėra pasirengęs pripažinti, kad su šiais trūkumais buvo susidurta daugelį metų; mano, kad persvarsčius Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2343/2002 šios problemos nebūtų išspręstos ir kad reikia iš esmės įvertinti teisinį pagrindą;
12. atkreipia dėmesį į Komisijos teiginį, kad agentūroms, kurios pageidauja pereiti prie kaupiamosios apskaitos, buvo suteikta visa reikiama pagalba; pažymi, kad, agentūrų nuomone, kai kuriais atvejais parama buvo nepakankama;

Biudžeto planavimas ir vykdymas

13. pažymi, kad, siekiant išvengti nereikalingo grynujų pinigų srauto, persvarstyame Reglamente (EB, Euratomas) Nr. 2343/2002, į kurią įtrauktos nuostatos, patvirtinančios agentūrų prievolę savo mokėjimo prašymuose pateikti tiksliai faktinio grynujų pinigų poreikio per metus prognozes, sprendžiamas agentūrų, kurios pervertina savo grynujų pinigų poreikį, klausimas;
14. ragina Komisiją svarstyti galimybę riboti technines priemones ir mažinti perteklių, kai netinkamai vykdomi įsipareigojimai ir nuolat susiduriama su dideliu skaičiumi laisvų darbo vietų, nes dėl to mažėtų ir asignuotosios pajamos;
15. šiomis aplinkybėmis atkreipia dėmesį į decentralizuotų agentūrų sunkumus, kurių jos patiria įdarbindamos aukštos kvalifikacijos darbuotojus ir ekspertus; ragina Komisiją ir Europos personalo atrankos tarnybą stengtis stiprinti savo paramą;
16. ragina Komisiją ir toliau kruopščiai tikrinti, kaip agentūros vykdo 2008 m. ir 2009 m. biudžetą ir atlikti būtinus pasiūlymų dėl agentūrų biudžeto pakeitimus;
17. palankiai vertina Komisijos pastangas skaičiuojant Bendrijos įnašą sistemingai atsižvelgti į paskutinį žinomą perteklių (2009 m. PBP tai „n-2“ metų perteklius), pradedant 2009 m. preliminariu biudžeto projektu (PBP); siekdamas didinti skaidrumą ir veiksmingumą, ragina Komisiją visų pirma pateikti išsamią informaciją apie visų rūšių asignuotųjų pajamų, kuriomis disponuoja agentūros ir kurios visų pirma susidaro dėl ankstesnių metų pertekliaus, skaičiavimo ir apskaitos procedūras;
18. palankiai vertina Komisijos sprendimą patenkinti biudžeto valdymo institucijos prašymus ir rengiant 2009 m. decentralizuotų agentūrų PBP atsižvelgti į asignuotąsias pajamas; mano, kad tai, be abejo, yra žingsnis siekiant didesnio biudžeto skaidrumo;
19. atkreipia dėmesį į tai, kad dabartinis asignuotųjų pajamų priemonių naudojimas vis dar kelia pavojų biudžeto skaidrumui ir teisingam ES lėšų finansiniam valdymui, nes vis dar sunku apskaičiuoti asignuotąsias pajamas, o įvairios asignuotųjų pajamų rūšys, kilmės metai ir procedūros asignuotosioms pajamoms perduoti neleidžia jų aiškiai įtraukti į biudžeto planavimą ir valdymą;
20. pažymi, kad 2007 m. apie 550 000 000 EUR iš Bendrijos programų lėšų skirta trimis vykdomosioms agentūroms; be to, 47 000 000 EUR veiklos asignavimų panaudota administracinėms reikmėms, t. y. atitinkamai vykdomajai agentūrai valdyti; pažymi, kad šiose agentūrose dirbo 119 laikinųjų ir 279 sutartiniai darbuotojai;

21. pakartoja, kad lėšos, paimtos iš veiklos programų rezervo, naudojamos išimtinai administracinei veiklai finansuoti; ragina Biudžeto kontrolės komitetą atidžiau stebėti būsimus pokyčius, susijusius su Komisijos užsakomosiomis paslaugomis administracinėms užduotims atlikti;
22. pažymi, kad Euratomo tiekimo agentūra veikia kaip administracinis Komisijos padalinys ir tai matyti iš biudžeto nomenklatūros, taip pat iš to, kad generalinis direktorius priklauso Europos Komisijos personalui;

Finansinių reglamentų ir Pareigūnų tarnybos nuostatų paisymas

23. pažymi, kad rimta problema yra tai, jog daugelis agentūrų nuolat kritikuojamos, nes nesilaiko taisyklių, pvz., Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 nuostatų, ypač viešųjų pirkimų taisyklių, pareigūnų tarnybos nuostatų ir pan.; pažymi, kad pagrindinė priežastis yra tai, jog dauguma taisyklių skirtos didesnėms institucijoms ir kad dauguma mažų agentūrų neturi kritinės masės, kad galėtų vadovautis šiais norminiais reikalavimais;
24. apgailestauja, kad Komisija, nepaisydama 2006 m. rezoliucijose dėl agentūrų biudžeto įvykdymo patvirtinimo išdėstyto Parlamento prašymo, nepateikė greito sprendimo, todėl dar kartą ragina Komisiją rasti greitą sprendimą, siekiant didesnio veiksmingumo sujungiant įvairių agentūrų administracines funkcijas;
25. ragina Komisiją dėti daugiau pastangų teikiant visą reikiamą administracinę pagalbą sąlyginai mažoms ir ypač naujai įsteigtoms agentūroms; atsižvelgdamas į blogą patirtį, ragina Komisiją kaip įmanoma skubiau paskelbti specialias agentūroms skirtas gaires dėl finansinių taisyklių taikymo įdarbinant personalą, rengiant viešuosius pirkimus ir t. t.;
26. atsižvelgdamas į šias aplinkybes, labai atidžiai vertins Biudžeto komiteto ir Biudžeto kontrolės komiteto užsakytą tyrimą „Bendrųjų paramos paslaugų ES agentūroms sukūrimo galimybės ir pagrįstumas“;

Vidaus auditas

27. patenkintas tuo, kad Komisijos vidaus audito tarnyba savo 2007 m. metinėje veiklos ataskaitoje atsisakė ankstesniais metais išsakytos abejonės, jog dėl išteklių stokos ji negalės kartą per metus atlikti kiekvienos veikiančios decentralizuotos agentūros audito;
28. palankiai vertina Komisijos vidaus auditoriaus ir agentūrų vidaus auditorių bei kitų už vidaus auditą atsakingų asmenų praktinį bendradarbiavimą;
29. primena, kad Parlamentas savo 2006 m. rezoliucijose dėl agentūrų biudžeto įvykdymo patvirtinimo kreipėsi į agentūras su klausimu, ar jos vykdo pagal Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2343/2002 nustatytą prievolę siųsti metinę vidaus audito ataskaitą biudžeto įvykdymo patvirtinimo institucijoms ir Komisijai, ir kaip jos tai daro; apgailestauja, kad, nors 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūra taikoma 21 agentūrai, Parlamentas šias ataskaitas gavo tik iš dviejų agentūrų (iš Europos profesinio mokymo plėtros centro ir iš Europos aviacijos saugumo agentūros);

Agentūrų veiklos rezultatų vertinimas

30. pažymi, kad Komisija atsižvelgė į 2006 m. rezoliucijas dėl agentūrų biudžeto įvykdymo

patvirtinimo ir kad iki 2008 m. rugsėjo mėn. baigė:

- a) decentralizuotų agentūrų vertinimo apžvalgą, kurioje pateikiamas jau įvertintų agentūrų sąrašas ir svarbiausių išvadų santrauka,
 - b) dokumentą, susijusį su dabartine decentralizuotų agentūrų vertinimo padėtimi ir planavimu, ir
 - c) išorės rangovo parengtą „Decentralizuotų agentūrų metatyrimą – visapusišką vertinimo išvadų analizę“;
31. įsitikinęs, kad Komisijos pradėtas ir kontroliuojamas decentralizuotų agentūrų vertinimas, kuris turi būti baigtas iki 2009 m. pabaigos, padės nustatyti agentūrų trūkumus ir klaidas; reiškia pasitenkinimą, kad Komisija įkūrė atitinkamą grupę tyrimui pradėti;
32. primena apie minėtajame Komisijos komunikate nurodomą jos atliekamą horizontalų decentralizuotų agentūrų vertinimą, kurio rezultatai turėtų būti parengti 2009–2010 m.; ragina Komisiją užtikrinti, kad agentūrų vertinimai būtų skaidresni ir agentūrų, ir suinteresuotųjų šalių labui;

Drausminės procedūros

33. primena, kad Parlamentas savo 2006 m. rezoliucijose dėl agentūrų biudžeto įvykdymo patvirtinimo paragino agentūras svarstyti galimybę įsteigti agentūrų drausmės komisiją; pažymi, kad padaryta pažanga, tačiau liko neišspręstų problemų, ypač susijusių su darbuotojų, kurie turėtų komisijos nariui būtiną atitinkamą profesinį rangą, paieška; ragina agentūras pranešti biudžeto įvykdymo patvirtinimo institucijai, ar įmanoma įsteigti agentūrų drausmės komisiją ir, jei būtina, pateikti alternatyvius sprendimo būdus;

Audito Rūmų specialioji ataskaita Nr. 5/2008

34. džiaugiasi, kad ataskaita paskelbta laiku, ir ragina Europos Sąjungos decentralizuotas agentūras pripažinti ataskaitoje nurodytus trūkumus ir imtis veiksmų remiantis Audito Rūmų rekomendacijomis;
35. atkreipia dėmesį į tai, kad ES agentūros turi vykdyti savo pagrindinę veiklą atsižvelgdamos į joms aiškiai apibrėžtus uždavinius ir kompetencijos sritis bei vadovaudamosi į rezultatus orientuotu požiūriu;
36. pabrėžia, kad agentūros, remdamosi daugiamete Bendrijos strategija tam tikrame sektoriuje, turi parengti daugiametes darbo programas; atitinkamose metinėse darbo programose turėtų būti išdėstyti aiškūs, konkretūs ir kiekybiškai įvertinami tikslai, kuriais remiantis būtų planuojami veiksmai, ištekliai, metodai ir tvarkaraščiai, siekiant užtikrinti, kad būtų pasiekta numatytų rezultatų; pažymi, kad darbo programa turėtų būti rengiama atsižvelgiant į biudžeto valdymo institucijos nustatytas agentūros biudžeto ribas;
37. reikalauja, kad ES agentūrų valdančiosios tarybos kaip įmanoma labiau užtikrintų užduočių ir išteklių (finansinių ir žmogiškųjų) planavimo atitiktį taikydamos veikla pagrįstą biudžeto sudarymą ir valdymą bei pabrėžia, kad agentūroms taikomas teisingo finansų valdymo ir biudžetinės drausmės principas;
38. pažymi, kad, siekiant optimizuoti išlaidas bei žmogiškųjų išteklių valdymą, turėtų būti

atliekamas kiekvienos agentūros darbo rizikos vertinimas;

39. rekomenduoja Audito Rūmams ir toliau periodiškai atlikti agentūrų auditą, tačiau daugiau dėmesio skirti agentūrų vidaus veiklos veiksmingumui ir vertinti, kaip atsižvelgiama į Audito Rūmų rekomendacijas;

Tarpinstitucinis dialogas bendros agentūrų sistemos klausimu

40. primena savo pasiūlymą, pateiktą pirmiau minėtoje rezoliucijoje, kad tarpinstitucinė darbo grupė turėtų, be kita ko, spręsti būtinybės nustatyti standartinę tvarką vertinant agentūrų atitinkamų finansinių metų veiklą klausimą;
41. pritaria 2008 m. gruodžio 18 d. vykusiame Pirmininkų sueigos posėdyje priimtam sprendimui skirti 5 narius į Europos Parlamento delegaciją tarpinstitucinėje darbo grupėje reguliavimo agentūrų vaidmens klausimu;
42. vertina minėtąją Parlamento rezoliuciją dėl būsimo reguliavimo agentūrų institucinių aspektų nustatymo strategijos kaip įgaliojimą Europos Parlamento delegacijai veikti tarpinstitucinėje darbo grupėje;
43. primygtinai pabrėžia, kad būtina nustatyti minimalius bendruosius standartus, kuriais vadovaujantis ateityje būtų steigiamos decentralizuotos agentūros;
44. taip pat ragina Komisiją ir agentūras skelbti išsamiai parengtus, palyginamus ir naujausius agentūrų finansinius dokumentus Komisijos intranete sukurtoje bendroje Komisijos ir decentralizuotų agentūrų svetainėje;
45. ragina tarpinstitucinę darbo grupę atsižvelgti į 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimą ir apsvarstyti:
- priežastis, dėl kurių kyla biudžeto vykdymo problemų, ypač tai, kodėl sprendžiant klausimus, susijusius su agentūrų biudžetu ir darbuotojais, nepaisoma principo „nuo bendro prie atskiro“;
 - kodėl daugelyje agentūrų nuolat susiduriama su atitikties įdarbinimo ir viešųjų pirkimų taisyklėmis problema,
 - išvadas, kurios padarytos įvertinus specifinę Europos kovos su sukčiavimu tarnybos patirtį, susijusią su agentūromis,
 - galimybes mažesnėmis sąnaudomis įgyvendinti agentūrų politikos strategijas, pvz., sujungiant įvairių agentūrų administracines funkcijas;
 - kaip panaudojama įvairi Komisijos skiriama parama ir kaip galėtų būti geriau reaguojama teikiant paslaugas, siekiant greičiau patenkinti agentūrų reikmes;

o

o o

46. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją agentūroms, kurioms taikoma ši biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūra, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams.